

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 Rs 112877 24 Rsž

Novi Travnik, 02.10.2024.godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija Senad Begović kao predsjednik vijeća, Alma Islamović i Denis Trifković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.K. iz D.V. , ... , zastupan po punomoćniku Berini Krnjić, advokatu iz Travnika, protiv tuženog JU Dom zdravlja Donji Vakuf, ulica 770 Slavne brdske brigade bb, Donji Vakuf, zastupan po zastupniku po zakonu direktoru H.M. , radi radnog spora, vrijednost spora 10.910,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 Rs 112877 23 Rs od 20.03.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj 02.10.2024. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 Rs 112877 23 Rs od 20.03.2024. godine.

Obrazloženje

Pobijanom prvostepenom presudom odlučeno je kako slijedi:

“ Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

Utvrđuje se da su troškovi specijalizacije prema zaključenom ugovoru o specijalizaciji broj 1071a/2018 od 11.11.2018. godine između tužitelja M.K. i tuženog JU Dom zdravlja Donji Vakuf, a shodno članu 6. Ugovora i članu 8. Ugovora, naknada za rad glavnog mentora i naknada za rad komentora.

Utvrđuje se da je tužitelj M.K. prema zaključenom Ugovoru o specijalizaciji broj 1071a/2018 od 11.11.2018. godine u slučajevima iz člana 6. i člana 8. ugovora obavezan tuženom nadoknaditi troškove specijalizacije – naknadu za rad glavnog mentora i naknadu za rad komentora u iznosu od 11.801,71 KM za period od 11.11.2018. godine do 11.11.2023. godine.

Ispunjenjem obaveze plaćanja ugovorenih troškova specijalizacije- naknade za rad glavnog mentora i naknadu za rad komentora u iznosu od 11.801,71 KM prestaje da važi Ugovor o specijalizaciji broj 1071a/2018 od 11.11.2018. godine, te prestaju sve obaveze tužitelja prema tuženom po tom ugovoru, kao i nakaditi mu troškove postupka kao neosnovan.“

Protiv ove presude tužitelj zastupan po punomoćniku je blagovremeno izjavio žalbu kojom istu pobija u cijelosti iz svih razloga propisanih u članu 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku F BiH, a koje detaljno obrazlaže, s prijedlogom drugostepenom sudu da žalbu uvaži i preinači prvostepenu presudu tako što će u cijelosti usvojiti tužbeni zahtjev tužitelja te obavezati tuženog da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka prema priloženom troškovniku, uvećano za sastav žalbe u iznosu od 900,00 KM ili istu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku (Službene novine Federacije BiH broj : 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Dana 20.04.2023. godine tužitelj zastupan po punomoćniku je podnio kod tog suda tužbu protiv tuženog radi utvrđivanja troškova specijalizacije i obaveza po ugovoru o specijalizaciji koji ugovor je zaključio kao doktor medicine- specijalizant sa tuženim kao svojim poslodavcem broj:1071a/2018 od 11.11.2018. godine, a kojim ugovorom su regulisana njihova međusobna prava i obaveze opredjeljujući isti na način kako je to iskazano u izreci pobijane presude.

Nakon ocjene sprovedenih dokaza shodno članu 8. Zakona o parničnom postupku F BiH prvostepeni sud je utvrdio slijedeće, a što se u bitnom može sumirati na način:

-da je tužitelj zasnovao radni odnos kod tuženog, kao doktor medicine 2013. godine i tada zaključio ugovor o radu;

-da je rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva broj 06-34-5211/18 od 23.10.2018. godine odobrena tužitelju kao zaposleniku tuženog specijalizacija iz ginekologije i opstetricije na temelju čega su tužitelji i tuženi zaključili ugovor o specijalizaciji broj 1071a/2018 od 11.11.2018. godine u trajanju od 60 mjeseci te da je tužitelj odmah započeo specijalistički staž dana 12.11.2018. godine i to prvobitno u JU bolnica u Travniku i to prve dvije godine, a potom u JU Kantonalna bolnica u Zenici 3 godine, te u toku trajanja ovog postupka položio specijalistički ispit i zaključio ugovor o radu sa tuženim broj 0670/23 od 11.12.2023. godine, tako da je i dalje u radnom odnosu kod tuženog, odnosno nije prešao raditi u JU Kantonalna bolnica Zenica sa kojom je imao namjeru zaključiti ugovor o radu;

-da je tužitelj zbog namjere kako u toku trajanja specijalističkog staža, a i sada nakon završetka specijalizacije, da raskine ugovor o radu sa tuženim i ugovor o specijalizaciji i pređe da radi u JU Kantonalna bolnica Zenica podnio zahtjev tuženom dana 05.05.2022. godine za dostavu obračuna troškova specijalizacije shodno članu 6. i 8. Ugovora o specijalizaciji na koji nije dobio odgovor te ponovio zahtjev dana 13.09.2022. godine, a zbog šutnje tuženog se obratio dana 09.11.2022. godine Kantonalnoj upravi za inspekciju sa zahtjevom za inspekcijski nadzor;

- da je dana 07.12.2022. godine tuženi dostavio odgovor na prednje dopise tužitelja i naveo da Ugovor o specijalizaciji treba tumačiti na način da se tumače sve odredbe ugovora a ne samo član 6. i 8. tako da je u dogovoru sa upravnim odborom tuženi utvrdio da troškovi specijalizacije za protekli period iznose 183.058,72 KM, a u koji iznos su uračunati troškovi plaće, dežure, toplog obroka i prijevoza, kao i naknade za rad mentora i komentora;

-da je tužitelj uložio prigovor na prednju odluku tuženog, da je njegova namjera da po pozivu JU Kantonalna bolnica Zenica u kojoj obavlja specijalizaciju raskine ugovor o specijalizaciji sa tuženim, zasnuje radni odnos u toj ustanovi i završi specijalizaciju do kraja, te da nije pristao niti bi zaključio ugovor o specijalizaciji sa tuženim pod navedenim uslovom, to jest u slučaju raskida ugovora nije u obavezi vraćati navedene troškove izuzev troškova mentorstva i komentorstva koji su definisani članom 155. Zakona o zdravstvenoj zaštiti F BiH („Službene novine F BiH“ broj 46/10 i 75/13) i članom 38. Pravilnika o specijalizaciji i supspecijalizaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika („Službene novine F BiH“ broj 75/20) te rješenja Federalnom ministarstva zdravlja 06-34-5211/18 od 23.10.2018. godine;

-da je upravni odbor tuženog Odlukom broj 0022/23 od 17.01.2023. godine odbio prigovor tužitelja kao neosnovan nakon čega je tužitelj i ustao tužbom kod tog suda;

-da su rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva o visini naknade troškova za rad glavnog mentora i komentora broj 01-37-3586/16 od 06.06.2016. godine određeni troškovi općenito u svim slučajevima, a ne samo za tužitelja;

-da je tužitelj prije potpisivanja i zaključivanja ugovora o specijalizaciji sa tuženim dobio ugovor i ponio ga kući da ga pročita i konsultuje se sa advokatom, te nakon što je dobio tumačenje od advokata da je ugovor korektan, isti je potpisao;

- da je za vrijeme trajanja specijalizacije plaće, naknade toplog obroka i druge naknade tuženi mu uredno isplaćivao,

pa je kod svega naprijed navedenog, a kod nesporne činjenice da je tužitelj završio specijalizaciju prema Ugovoru o specijalizaciji, broj gornji, od 11.11.2018. godine, položio specijalistički ispit i zaključio, kao specijalista Ugovor o radu sa tuženim

dana 11.12.2023. godine, prvostepeni sud nalazi da se više ne može prekinuti ovaj ugovor o specijalizaciji nego se može govoriti samo o raskidu navedenog ugovora o radu i u slučaju raskida utvrditi koje su obaveze tužitelja prema ugovoru o specijalizaciji.

U vezi sa navedenim se obrazlaže da u smislu člana 97. i 98. Zakona o zdravstvenoj zaštiti F BiH tuženi kao Dom zdravlja spada u kategoriju općih bolnica u kojima se obavlja najmanje djelatnosti hirurgije, interne medicine, pedijatrije, ginekologije... i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni što je tužitelju bilo dobro poznato kada je zaključio ugovor o specijalizaciji sa tuženim te mu je bilo poznato da će specijalistički staž morati provesti i specijalizaciju obaviti izvan Doma zdravlja Donji Vakuf, a što je i učinjeno, dakle da je tužitelj radio ovih pet godina koliko je trajala njegova specijalizacija u Kantonalnoj bolnici u Travniku i Zenici a da mu je tuženi kao poslodavac isplaćivao plaće i druge naknade shodno odredbi člana 3. Ugovora o specijalizaciji.

Kako u smislu člana 4. i 7. Zakona o radu i člana 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti svrha ugovora o specijalizaciji doktora medicine jeste osposobljavanje za rad specijaliste iz određene grane medicine za koje je poslodavac iskazao potrebu i spremnost tj. da se u ovom slučaju tužitelj usavrši i osposobi te zaposli kao specijalista kod tuženog zbog čega mu je i tuženi za vrijeme specijalizacije plaćao troškove kroz iskazane plaće i naknade, koji se iz tih razloga ne mogu izdvojiti i posmatrati kao naknada za obavljeni rad po ugovoru o radu, te sljedstveno tome kada se ima u vidu cilj specijalizacije odnosno održavanje uravnotežene zdravstvene i bolničke službe, te da bi u suprotnom kako tuženi, tako i pacijenti trpjeli štetu ukoliko bi tužitelj raskinuo ugovor o radu sa tuženim, a plaća specijalizanta i ostali troškovi predstavljaju trošak zdravstvene ustanove, zbog čega je obaveza po citiranom ugovoru da se od specijalizanta traži da preuzme obavezu rada po polaganju specijalističkog ispita ili da vrati troškove specijalizacije ustanovi koja ih je snosila u cilju osiguranja kontinuiteta i dostupnosti specijalističke zdravstvene zaštite na svom području.

Prvostepeni sud nalazi da su troškovi specijalizacije definisani članom 155. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 38. Pravilnika o specijalizaciji, dakle da troškove obavljanja specijalističkog staža na temelju Zakona određuje federalni ministar i određuje njihovu visinu, tj. radi se o troškovima koji su regulisali zakonom i na koje ne mogu utjecati ugovorne strane po ugovoru o specijalizaciji. Međutim, kako je nakon donošenja prednjih rješenja i dodjele specijalizacije tužitelju, zaključen ugovor o specijalizaciji koji je iskaz saglasne volje ugovornih strana, te da u smislu odredbe člana 17. Zakona o obligacionim odnosima učesnici u obligacionom odnosu dužni su da izvrše svoju obavezu i odgovorni su za njeno ispunjenje, dok je stavom 2. istog člana regulisano da se obaveza može ugasiti samo saglasnošću volja učesnika ili na osnovu Zakona.

Odredbom člana 7., a u vezi sa članom 8. Ugovora regulisano je da u slučaju ne ispunjavanja obaveza preuzetih ovim ugovorom, specijalizant je dužan

nadoknaditi štetu Domu zdravlja pa je navedeno ako prekine specijalizaciju, ako mu prestane radni odnos sa tuženim u toku specijalizacije, ako ne položi specijalistički ispit i ne počne raditi kod tuženog i na kraju ako iz bilo kojeg razloga ne ostane u radnom odnosu kod tuženog najmanje dvostruko trajanje specijalizacije u kojem slučaju će se smatrati da je došlo do raskida ugovora o specijalizaciji ličnom krivicom specijalizanta, dok je odredbom člana 9. regulisano da ukoliko se desi jedna od naprijed navedenih situacija formirat će se komisija koja će utvrditi koji iznos specijalizant mora nadoknaditi Domu zdravlja u Donjem Vakufu.

Kako je u početnim pregovorima između tužitelja i tuženog, a radi raskida predmetnog ugovora o specijalizaciji, tuženi utvrdio da bi tužitelj u slučaju raskida ugovora prije završetka specijalističkog staža tuženom trebao vratiti iznos od 180.000,00 KM, a sada nakon završetka specijalističkog staža u iznosu od 219.732,13 KM, a koji iznos prema nalazu i mišljenju vještaka financijske struke obuhvata i troškove rada glavnog mentora i komentora u iznosu od 11.801,71 KM, slijedom čega nalazi da ne stoji tvrdnja tužitelja da tuženi u slučaju raskida ugovora o specijalizaciji i prestanka radnog odnosa kod tuženog, tužitelj ne pričinjava, niti je pričinio ikakvu štetu. Naime, u smislu odredbe člana 155. Zakona obligacionim odnosima tj. u slučaju da tužitelj raskine ugovor o specijalizaciji i da sud utvrdi sve navedeno kako je to traženo tužbom, tuženi bi pretrpio štetu u smislu člana 89. Zakona o radu jer je tužitelju koji je radio u drugoj zdravstvenoj ustanovi isplaćivao za vrijeme specijalističkog staža plaće, doprinose i druge naknade, a sve u cilju kako bi zdravstvena ustanova imala ljekara, specijalistu, a što između ostalog sve predstavlja troškove specijalizacije regulisane ugovorom o specijalizaciji. Stoga kako tuženi nije saglasan da raskine ugovor sa tužiteljem i osloboditi ga obaveze plaćanja i drugih troškova, a ne samo troškova mentora u iznosu od 11.801,71 KM, to je prvostepeni sud tužbeni zahtjev tužitelja odbio kao neosnovan jer tuženom duguje i druge naknade.

Prednju odluku prvostepenog suda prihvata i ovaj sud, kao i razloge vezano za raskid odnosno prestanak važenja ugovora o specijalizaciji pa time i posljedice koje nastupaju u tom slučaju.

Dakle, u situaciji kada ugovor o specijalizaciji nije raskinut po sporazumu a niti jednostrano, a da je tuženi za svo to vrijeme ispunjavao svoju obavezu po ugovoru o specijalizaciji što nije sporno, pa imajući u vidu da je tužitelj nakon položenog specijalističkog ispita nastavio raditi kod tuženog po zaključenom ugovoru o radu sada kao specijalista ginekologije i opstetricije dana 11.12.2023. godine tj. u toku trajanja ovog postupka, dakle da je tuženi omogućio dalji rad tužitelju zaključenjem ugovora o radu i da tužitelj ostvaruje sva prava po ugovoru o radu tj. da je tuženi svoju obavezu ispunio, a tužitelj otpočeo sa daljim ispunjavanjem svoje obaveze a to je rad u dvostrukom trajanju, ne može osnovano zahtijevati da ispunjenjem vraćanja samo troškova na ime mentorstva i komentorstva imaju prestati sve druge njegove obaveze iz ugovora o specijalizaciji spram tuženog.

Tužitelj je imao pravo eventualno tražiti izmjenu ugovora pod zakonom propisanim uslovima odnosno raskinuti ugovor o specijalizaciji sa tuženim prije isteka ugovorenog roka (60 mjeseci), međutim to isti nije tražio podnesenom tužbom i u kom slučaju bi tek nastupila obaveza i to tuženog da obračuna sve troškove koje je imao na ime specijalizacije tužitelja, a tužitelja da iste isplati, slijedom čega se neopravdano prigovara da je prvostepeni sud kod naprijed postavljenog tužbenog zahtjeva kojim se istina ne traži raskid ugovora ali ni da su nastupili razlozi zbog kojih bi se ugovor smatrao raskinutim, pogrešno tumačio odredbe materijalnog prava i propise koji se odnose na specijalistički staž.

Imajući u vidu svrhu ugovorene specijalizacije, za koju granu medicine tuženi je iskazao potrebu i spremnost da se tužitelj usavrši i osposobi, te zaposli kao specijalista ginekologije, zbog čega mu je plaćao troškove kroz iskazanu plaću i naknade, koji se iz tih razloga ne mogu izdvojiti i posmatrati kao naknada za obavljeni rad po ugovoru o radu, što znači da u troškove specijalizacije spadaju isplaćene plaće i naknade osobi koja obavlja poslove specijalizanta a ne samo i isključivo naknada na ime mentora i komentora kako to pogrešno zaključuje tužitelj, odnosno da bi se isplatom u tom pravcu smatralo da su prestale sve obaveze po navedenom ugovoru o specijalizaciji. S tim u vezi se neopravdano prigovara da je sud kod davanja zadatka vještaku ekonomske struke povrijedio odredbe Zakona o parničnom postupku vezano za izvođenje dokaza vještačenjem s obzirom da tuženi nije istakao protivtužbeni zahtjev. Osim toga, ovaj sud primjećuje da zadatak vještačenja je upravo bio određen uz saglasnost parničnih stranaka i to ne samo u dijelu troškova na ime mentorstva i komentorstva već i na cjelokupne troškove koje je imao tuženi u tom pravcu, a koji zapisnik sa pripremnog ročišta je potpisan bez primjedbi, pa upravo iznoseći cjelovite troškove specijalizacije se moglo zaključiti da na predloženi način se ne može podrazumijevati prestanak ugovora samo i tek ispunjenjem obaveze isplatom naknade na ime mentorstva i komentorstva odnosno da je ugovor prestao.

Tužitelj je očito previdio opšte pravilo iz člana 295. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Službeni list RBiH“ br. 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine F BiH“ br. 29/03 i 42/11) kojim je jasno propisano da obaveza prestaje kada se ispuni, kao i u drugim zakonom određenim slučajevima (npr.: novacija, nemogućnost ispunjenja...) pa kako tužitelj u svojoj namjeri da zaključi ugovor o specijalizaciji sa ustanovom kod koje je obavljao specijalistički staž, a potom i da zaključi ugovor o radu sa JU Kantonalnom bolnicom Zenica, nije prethodno na zakonom dozvoljeni način razriješio sa svojim poslodavcem prestanak ugovora o specijalizaciji u smislu odredbe člana 17. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, pa time ni da se može govoriti o vraćanju troškova u smislu odredbe člana 6. odnosno člana 8. citiranog ugovora i to samo u dijelu i po izboru tužitelja i što kao takvo ne može predstavljati potpuno ispunjenje obaveze, zbog čega se neosnovano prigovara povredi člana 2. Zakona o parničnom postupku F BiH odnosno pravilnosti i zakonitosti tako donesene odluke.

Ovo pogotovo što u navedenom slučaju nije došlo do situacije pomenute u članu 7. i 8. ugovora o specijalizaciji jer tužitelj i dalje ispunjava svoju ugovornu obavezu iz člana 5. ugovora (rad u dvostrukom trajanju) slijedom čega tužbeni zahtjev istoga za utvrđenje troškova specijalizacije, kao i to da isplatom iznosa naknade troškova na ime mentorstva i komentorstva bi prestale sve njegove obaveze po ovom ugovoru, a što bi u konačnici kod utvrđenja prednjih činjenica podrazumijevalo da više ne postoji pravni odnos između istih, čini da je takav zahtjev nedopušten tako da odluka suda kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan jeste pravilna i zakonita.

Naravno, prednjom odlukom suda tužitelju se ne uskraćuje pravo i isti ima slobodu izbora da položi navedeni iznos u korist tuženog i prije nego što eventualno nastane njegova obaveza u smislu odredbe člana 8. citiranog ugovora a zbog kršenja ugovornih odredaba iz člana 7 stav 1. alineja 5. istoga, ali ne i da traži da takvom isplatom se ima smatrati da su prestale sve njegove obaveze po ugovoru o specijalizaciji.

Stoga, a suprotno razlozima žalitelja koji vrši selektivnu analizu dokaza, prvostepena odluka u obrazloženju sadrži potpun i pravilan slijed utvrđenog činjeničnog stanja, uz sveobuhvatnu ocjenu izvedenih dokaza u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku F BiH, i navođenja razloga o odlučnim činjenicama, pa time da i u pogledu pravnih razloga daje dovoljno jasno obrazloženje koje opravdava odluku prvostepenog suda koja je sadržana u izreci te presude, dakle na način kako je to propisano odredbom člana 191. stav 4. citiranog Zakona.

Ovaj sud cijeni da preostali žalbeni razlozi nisu odlučne prirode i kao takvi ni u čemu ne mogu utjecati na pravilnost i zakonitost donesene presude, pa iste u smislu odredbe člana 231. Zakona o parničnom postupku F BiH nije posebno ni obrazlagao.

Na osnovu izloženog, kako ne stoje žalbeni razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku F BiH, žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednik vijeća

Senad Begović